

KIRKEBLAD

FOR DOVER - ALLING - TULSTRUP SOGNE

17. ÅRGANG NR. 1

DECEMBER 2014

SOGNETUR TIL SKT. PETERSBORG

Tekst: Jørgen Højland

Skt. Petersborg er en meget spændende by - og det var derfor med vidtåbne sanser, at vi en dag i begyndelsen af september landede i byens store internationale lufthavn.

Og "vi" var en gruppe af sognebørn med Erik Bredmose i spid-

sen og med Torben Heuer som ruslandsekspert. Han har boet en længere årrække i Skt. Petersborg, taler flydende russisk og har arbejdet bl. a. som dansk lektor ved universitetet.

Vi havde haft lejlighed til at møde ham ved et forberedende møde i Tulstrup Præstegård, og han skulle vise sig at blive en uvurderlig god turleder.

På vejen ind til byen passerer man det enorme mindesmærke

for kampene om Petersborg fra anden verdenskrig. De tyske tropper var trængt dybt ind i Rusland og belejrede 872 dage Stalingrad, som byen hed dengang. Efter umenneskelige lidelser for ikke mindst byens civilbefolkning, og med et ufatteligt antal døde og sårede (alene af civile døde halvanden million) måtte tyskerne trække sig tilbage, og markerede hermed en afgørende vending af krigen.

På en anden måde gribende var også deltagelsen i den ortodokse aftengudstjeneste i Kazan-katedralen, som er byens domkirke. Den ødsle udsmykning, ude som inde, såvel som den fantastiske korsang og de sibirske basstemmer understreger den vigtighed, som liturgien tillægges i den ortodokse kirke. Her er gudstjeneste for alle sanser! Og man er parat til at betale for oplevelsen. Alene til bladguldbeklædning af en enkelt af de karakteristiske løgkupler bruges adskillige kilo guld. Og kuplen er ofte forgyldt både ud- og indvendig.

Peter og Paul-katedralen ligger på en ø midt i byens hovedflod,

Neva-floden, og den er en del af det fæstningsanlæg som sikrede byen efter, at den var blevet anlagt i 1703.

Katedralen er gravkirke for de russiske zarere, blandt andre Peter 1., også kaldet Peter den Store, som var byens grundlægger. Blandt de mange sarkofager ser man også kejserinde Dagsmars kiste. Hun var datter af Christian IX og altså født som prinsesse af Danmark, men blev i Rusland kendt under navnet Maria Fjodorovna. Hun var begravet i Danmark men blev i 2006 genbegravet i Peter og Paul-katedralen.

Sejltur på kanalerne

Når man færdes i Skt Petersborg, fornemmer man tydeligt den samlede plan, som byen er tilrettelagt efter.

Peter den Store havde en klar ide om, at han ville skabe en by,

som i pragt og betydning kunne måle sig med de store metropoler i Syd- og Mitteuropa. Opgaven var ikke nem. Det område, hvor byen ligger i dag, var lavtliggende og mere eller mindre sumpagtigt. Men det kunne efter dræning og pilotering udgraves til kanaler og gader, sammenbundne med broer. Man skulle kunne sejle rundt i store dele af byen, og der skulle opføres pragtbyggeri med femseks etagers højde.

Forlægget var at forene elementer fra Venedig og Amsterdam eller Stockholm og Helsingfors, for nu at tage nogle nærliggende eksempler.

Men ikke bare byen skulle imponere og give indtryk af rigdom og magt. Skulle zaren fremstå som en fyrste på verdensplan, måtte han have den rette ramme. Vinterpaladset kom til at danne denne ramme med sine enorme sale og med tronsalen som det sted, hvor fremmede ambassadører og udsendinge kunne bøje sig for zaren i respekt og ærbødighed.

Og det enorme paladskompleks blev fyldt med kostbarheder. Særligt er Eremitagen berømt med sin kunstsamling på absolut verdensplan.

På Vinterpaladset

Hvor Vinterpaladset mest blev brugt til ceremonielle og statslige formål, så var slottet i Peterhof mindre og langt mere overskueligt, og det fungerede i perioder som egentlig bolig for zarfamilien.

At det var mindre og mere dagligdags betyder ikke, at der blev sparet på kostbarhederne. Det slår især i øjnene, at der rundt om i parken er monteret de mest fantastiske springvand. Hovedspringvandene er guldbelagte og drives af sindrige over- og underløb, som Peter 1. selv udarbejdede forlæggene til.

At han har moret sig med beregningerne og konstruktionerne ser man af, at der flere steder rundt i parken er monteret skjulte springvandsdyser. Når en person nærmer sig, aktiveres en kontakt, og den gående rammes af en vandstråle. Fuldstændigt som med en vandpistol.

Bag facaden

Som modsætning til det rige og overvældende Skt. Petersborg havde vi lejlighed til at komme ”bag facaden” og gennem besøg hos ganske almindelige mennesker at opleve deres bolig, indkøbssteder og i det hele taget den virkelighed, som de oplevede. Sammenlignet med vestlige forhold er der ikke større frihed til at vælge rammerne for sit liv - f.eks. skal man, når man søger en lejlighed, vente på svar fra de statslige myndigheder i op til 36 år. Og så er det i mange tilfælde ikke en lejlighed, men et enkelt (stort) værelse med adgang til køkken og fælles bad. Oprindeligt har værelset været en del af en stor patricierejendom fra slutningen af attenhundredetallet med måske seks/otte store værelser. I en sådan etværelseslejlighed bor ofte flere familiemedlemmer, så rammerne bliver automatisk meget snævre.

Det lokale supermarked har et ganske pænt vareudbud, men megen handel foregår stadig i meget enkelt indrettede småforretninger, hvor der minsandten ikke er nogen bredde i udbudet.

Men derfor skal man ikke tro, at man ikke kan købe luksusvarer. I specialbutikker og i handelsarkader udstilles alt, hvad hjertet kan begære, og det er kun pengepungens størrelse, som er afgørende.

Det er de mange nyriges område.

En spændende del af vores besøg var en Dostojevskijvandretur. Med vores fagguide som fører vandrede vi i en række af de gader, som er beskrevet i den berømte forfatter Dostojevskijs bøger. Vi fulgte bl.a. Raskolnikovs rute fra hans kummerlige hybel frem til pantelånerskens gård, hvor man stadig kan se den opgang, hun boede i og følge Raskolnikov i hans flugt ned gennem trappegangen.

Det var en ganske mærkelig fornemmelse, at man stadig kan genkende og genplacere en romanbeskrivelse fra midten af attenhundredetallet.

Men uanset, hvor spændende oplevelserne var, så tikkede tiden og hjemrejsetidspunktet kom.

I flyet på vejen tilbage var vi enige om, at det havde været en meget vellykket rejse.

Ikke mindst takket være Erik, der grundlæggende planlagde og iværksatte turen - og Torben som med iver og engagement lod os få del i sin egen store viden.

Og at turen blev en succes skyldtes endelig jer, mine rejse-

fæller, fordi I var aktive og åbne i oplevelsen og parate til at dele den indbyrdes.

Det var en vellykket tur og jeg tror, at vi alle har lyst til at vende tilbage og opleve noget af alt det meget, som vi ikke nåede denne gang.

Joh - Skt. Petersborg er en meget spændende by!

Jørgen Højland

Rejseholdet

JESUSREMOULADE – OG ANDRE BØNNER

NYE BØNNER TIL GUDSTJENESTEN

Tekst: Erik Bredmose, sognepræst

I rigtig mange år var bønnerne i gudstjenesterne formuleret i et lidt gammeldags og knudret sprog, uden at der blev sat de store spørgsmålstejn ved det. Det kunne være ganske karskt og smukt, men efterhånden blev det for svært for nutidens mennesker at forstå og forbinde sig med det.

Indtil for blot et par årtier siden var de kollekt (bønner), der bliver læst fra alteret af præsten i begyndelsen af gudstjenesten for første tekstrækkes vedkommende formuleret af *Veit Dietrich*, der levede samtidig med Luther i første halvdel af 1500-tallet.

I 1993 kom der et *tillæg til alterbogen* (den bog med gudstjenestens tekster, der altid ligger på alteret i kirken). Heri var der 3 gange bønner til hele kirkeåret af hhv. Anne Sophie Seidelin, Johannes Johansen og Holger Lissner.

Mens de to førstnævnte ikke repræsenterede noget egentligt nyt, så var Holger Lissners bønner langt mere mundrette og

nutidige i sproget. De vandt derfor også mere og mere udbredelse.

I 2010 udgav samme Holger Lissner sin egen samling "*Kollekter og bønner*", hvor han fortsatte sit arbejde med at gøre gudstjenestens sprog mere tilgængeligt for vor tids mennesker.

I 2011 udkom så bønnebogen "*Himlen i mine fodsåler*". Forfatterne var en arbejdsgruppe af præster samt nogle sprogkyndige folk. Samme gruppe stod bag *Gudstjenestens Bønner I og II*, der udkom i hhv. 2012 og 2014.

I disse tre udgivelser sprang man ud i et større forsøg på fornyelse af kirkens bønner.

Og nyt er det så sandelig. Man har vovet meget i forsøget på at finde nye formuleringer. En gang imellem forekommer jaget efter nye sprog billeder temmelig søgt, men som bekendt: Hvo intet vover intet vinder.

Bønnegruppen virker dog indforstået med, at det måske ikke er alle, der med lige stor frimodighed kan tage deres bønner i

munden, som de står. De skriver nemlig: ”Bøn er hjertets og læbernes tale og må falde naturligt. Hvis en bøn ved en bestemt lejlighed forekommer akavet, står det enhver frit for at foretage mindre justeringer, så bønnen bliver vedkommende og oprigtig.” Tak for det!

Vi vil i de kommende numre af Kirkebladet bringe eksempler på de nye bønner, og også fra tid til anden kommentere dem, vi bringer. - Skulle en af vore læsere have lyst til at kommentere undervejs, vil det være særdeles velkomment.

*Det med at vi skal være gode
ved hinanden og dyrene
og al den jesusremoulade
fri mig for alt det
og lad mig
komme til sagens kerne
Jeg er ikke god mod
andre mennesker
jeg er ikke som du gerne vil have
at jeg er
Jeg er et menneske på godt
og ondt
alligevel ved jeg
at du er der for mig
uanset hvad*

Pablo Llambias

Fra ”Himlen i mine fodsåler” s.43

GUDSTJENESTER I JUL OG NYTÅR

Juleaftensdag:

Alling kl.14.00 - Dover kl. 15.15 - Tulstrup kl. 16.30

Juledag: Dover kl. 10.30

2. juledag: Tulstrup kl. 10.30 v/ Michael Schelde

Nytårsaftensdag: Tulstrup kl. 11.00

fælles for Dover - Alling - Tulstrup

***Efter gudstjenesten
er der champagne og kransekage!***

SOGNEMØDER
I TULSTRUP PRÆSTEGÅRD
VINTER/FORÅR 2015

Torsdag d. 8. januar kl. 14.00

Oliver Quast, Tørring
Ensemblechef for
Ensemble MidtVest

**"Fra udlandet og alligevel
hjemme"**

Oliver Quast er født og opvokset i Hamborg. Da han var barn tilbragte han mange ferier i sommerhus i Alling. Som voksen har han slået sig ned i Tørring her i Søhøjlandet.

Torsdag d. 5. februar kl. 14.00

Erik Bredmose, Sognepræst

"Kulturchok"

Vi skal se og tale sammen om en lille film om Emily og Gladys, der er fra Kenya i Afrika og kommer på besøg her i velfærdslandet Danmark.

De to piger bliver chokerede og provokerede – ikke mindst i mødet med den kirkelige virkelighed. Vi kommer til at se os selv med deres øjne, og det er ganske tankevækkende.

Torsdag d. 5. marts kl.14.00

Christina Riis, Tulstrup
Klinisk Sygeplejespecialist
(cand.cur.)

**"Religiøse behov hos døende
på hospice"**

Christina Riis arbejder med forskning og udvikling af sygepleje på Hospitalsenhed Midt. Hun har bl.a. gennem samtaler og interview undersøgt døendes tanker og behov under deres ophold på hospice. Christina vil fortælle om undersøgelsen og dens resultater.

- - - - -

Kaffe og brød: kr. 20,-

Alle er velkomne!

DEN TEOLOGISKE AFTENHØJSKOLE

I TULSTRUP PRÆSTEGÅRD 2014- 15

Nu begynder en ny sæson i *Den teologiske Aftenhøjskole i Tulstrup Præstegård*.

Vi plejer at have et fast og gennemgående tema eller emne hver sæson. Sådan bliver det ikke i år. Vi får til gengæld en række interessante foredrag ved mennesker, der har noget på hjertet. Møderne holdes i Tulstrup Præstegård med mindre andet fremgår.

Programmet ser sådan ud: (der kan komme et foredrag eller to til undervejs)

Onsdag d. 3. december kl. 19.30

Kurt V. Andersen, Murer, historiker, højskolelærer, friskoleleder og præst, Aarhus.

"Alt af kærlighed" Om et liv i livsoplysningens tjeneste.

Onsdag d. 14. januar kl. 19.30

Hans Kjeldsen, professor ved Institut for fysik og astronomi, Aarhus.

"Gud og naturvidenskab" – om kosmologi, fysik og religion.

Onsdag d. 21. januar kl. 19.30
i Dover Kirke.

Jeppe Brønd, sanger, Aarhus:
Leonard Cohen og Bob Dylan fortolket.

Onsdag d. 28. januar kl. 19.30

Sanne B. Thøisen, tidl. sognepræst, underviser på de kirkelige efteruddannelser, Aarhus:

"I krebsegang" - om Günter Grass' roman *I krebsegang*, der handler om historiens største skibskatastrofe. Det er en roman om skyld og ansvar, vrede og sorg og retten til at have de følelser.

Onsdag d. 18. februar kl. 19.30

Elisabeth Mejnertz, Landsdommer i Vestre Landsret, Jaungyde.
Har de danske domstole Guds velsignelse?

Onsdag d. 18. marts kl. 19.30

Michael Bøss, lektor m.m. på Aarhus Universitet.

Det demente samfund - ... nutidskulturen er historieløs, og vi har mistet troen på de fortællinger, der gav tidligere generationer håb og livsmod. Hvordan kommer vi på bedre tanker ?

DET SKER

Tulstrup præstegård

SOGNEMØDER

- *Se program på side 8* -

Torsdag d. 8. januar kl. 14.00

Torsdag d. 5. februar kl. 14.00

Torsdag d. 5. marts kl. 14.00

DEN TEOLOGISKE AFTENHØJSKOLE

Onsdag d. 3. december kl. 19.30

Onsdag d. 14. januar kl. 19.30

Onsdag d. 21. januar kl. 19.30

Onsdag d. 28. januar kl. 19.30

Onsdag d. 18. februar kl. 19.30

Onsdag d. 18. marts kl. 19.30

ADVENTSMØDE PÅ TULSTRUP KRO

Fredag d. 28. november kl. 14.00

Foredrag ved fhv. højskolelærer
og -forstander m.m.

Niels Ole Frederiksen:

“Født i Horsens Tugthus”

Kaffebord, fællessang mv.

Kirkebil kan benyttes

Alle er velkomne!

Dover kirkehus

Mandag d. 16. februar kl. 19.00

Foredrag v/ *Annette Jakobsen*,
Gl. Rye: **2. verdenskrigs flygtninge på Ryegnen**

Dover kirke

JULEKONCERT

Søndag d. 7. december kl. 16.00

med *kvartetten dot.note*

BØRNE- OG

FAMILIEGUDSTJENESTE

Torsdag d. 15. januar kl. 17.00

Sognepræst *Pia Husted Blok*,
Låsby og *Erik Bredmose* medvirker.

Efter gudstjenesten spiser vi
sammen i Kirkehuset.

KYNDELMISSE GUDSTJENESTE

Torsdag d. 29. januar kl. 17.30

Fyraftensgudstjeneste, hvor
Dover menighedsråd efterfølgende
inviterer til fællesspisning i
Kirkehuset.

DET SKER

Onsdag d. 21. januar kl. 19.30

Jeppe Brønd, sanger, Aarhus:
Leonard Cohen og Bob Dylan
fortolket - i Dover Kirke

Tulstrup kirke

JULEKONCERT

Tirsdag d. 9. december kl. 19.30

med ”**Knudsøkoret**”,
under ledelse af Lisbeth Sangill.

BØRNE- OG

FAMILIEGUDSTJENESTE

Torsdag d. 5. februar kl. 17.00

Sognepræst *Pia Husted Blok*,
Låsby og *Erik Bredmose* med-
virker.

Efter gudstjenesten spiser vi
sammen i Konfirmandstuen.

KIRKEBIL

Kirkebil kan rekvireres
til gudstjenester i pastoratets
3 kirker ved henvendelse
dagen før til:

Skanderborg Taxa

Tlf. 86 51 00 00

DOVER-ALLING-TULSTRUP

SOGNE

Sognepræst:

Erik Bredmose Simonsen,
Præstebakken 11, 8680 Ry.
Tlf. 86 89 14 17
e-mail: ebs@km.dk

Fælles kirkekontor

for kirkerne i Ry-området

Kirkesekretær

Mette Lai

Tlf. 86 89 13 50

e-mail: Metla@km.dk

Åbningstider:

mandag - tirsdag - onsdag: kl. 9-12

torsdag: kl. 16-18

Organist:

Tyt Kirkeby,

tlf.: 86 89 19 20

Kirkesanger:

Anders Bloch,

tlf.: 28 51 30 58

KIRKEBLADSREDAKTIONEN

Kirsten Lund, (ansv.), Tulstrup,

tlf.: 86 89 09 19

e-mail: kirsten.lund@fiberpost.dk

Erna Andersen, Dover

tlf.: 86 57 72 06

e-mail: es.skovgaard@gmail.com

Kirkebladet udkommer 4 gange
årligt: marts.- juni - sept.- dec.

Tryk: Kamark Grafisk A/S

tlf. 86 81 14 99

GUDSTJENESTER

	<i>DOVER</i>	<i>ALLING</i>	<i>TULSTRUP</i>
30. november, 1. søn. i advent	10.30	14.00 Musik	
7. december, 2. søn. i advent			10.30
14. december, 3. søn. i advent		10.30 Michael Schelde	
21. december, 4. søn. i advent	10.30 Kirkekaffe		
24. december, juleaften	15.15	14.00	16.30
25. december, juledag	10.30	Se Dover	Se Dover
26. december, 2. juledag	Se Tulstrup	Se Tulstrup	10.30 Michael Schelde
31. december, nytårsaftensdag	Se Tulstrup	Se Tulstrup	11.00 Champagne mv.
4. januar, Helligtrekonger søndag		10.30	
11. januar, 1. søn. efter H 3 K	11.00		9.30
15. januar, torsdag, børngudstj.	17.00 Børnegudstjeneste m. spisning		
18. januar, 2. søn. efter H 3 K		9.30	11.00
25. januar, sidste søn. efter H 3 K	9.30	11.00	
29. januar - torsdag Kyndelmissegudstjeneste	17.30 Fællesspisning i Kirkehuset		
1. februar, Septuagesima			9.30 J. Hanneslund
5. februar, torsdag, børnegudstj.			17.00 Børnegudstjeneste m. spisning
8. februar, Seksagesima		9.30 Dorthe G. Larsen	
15. februar, Septuagesima	11.00		9.30
22. februar, Seksagesima	9.30 Kirkekaffe	11.00	